

„mózh v mojih opravlilih bile. Pa tudi mojim ljubim Indianam fo vefelje florile in takó sazhetek indianfkiga kmetijftva ofnovále.“

„Réf je tudi, de fo me savolj tega famogoltni kóshuharfki kupzi fovrashiti sazhéli, kféri fi vfe prisadevajo, de bi poduzhenja divjakov in mojim prisadevanju, jih kmetije uzhiti, napotja delali.“

„Jes li pa míflim: Vfaka dóbra nova rézh in vfaka pokufhna na fvetu, ki kaj dobriga obéta, fe mora s mnogotermi sadershki bojevati, predin vfe napotja premaga in zhlovéftvu fzezhó prinéfe.“

„Kakor je kmetijftvo med Indiani v mojih fervernih krajih fhe révno, tako fe je she v tífhíh krajih sdrushenih dershav v féverni Ameriki*) povsdignilo, kjér fo ljudje shé bolj sbrifani in poduzheni. Ni mogozhe verjeti, h kakfhni popolnomafli de fta tam umetna pridnoft in zhlovéfhki um kmetijo in obertnoft v takó kratkim zhafu povsdignila. Ako mi ravno ni mogozhe veliko pífati, kér fim predaljezh od tífhíh krajev, de fe fam ne morem od vliga preprizhati: vunder opomniti hozhem, kar fim pred 7. létmi, ko fim fkosi tífte kraje popotoval, vidil in posnejfhi v novizah bral in pripovedovati flifhal.“

„Zhe popotnik, ki fkosi té dershavé hodi, na kmetijfko gofpodarftvo gleda, fe mora zhudíti, koliko zhlovek s fvojim umam in pridnoftjo floriti samore; sakaj tukaj fe vidijo fkopani vodotoki (kanali), vezh fto mil daljezh, zhes méfta in deshele, gojsde in terde fkale peljani, po kférih fe veliko fto bark vósi, v kférih je mogozhe, fe fhe zlo v kréber in navsdol peljati. Na vfe kraje nesmérjenih deshel fo shelésne zéfte, po kférih vosove s blagam in s ljudmi oblosheni, kakor ptizhi pod nebam, naglo prepelavajo. Vfak dan je mogozhe s njimi fe peljati, kamor kdo hózhe, in v 3 do 4 dnéh fe pride sa 10 tolarjev 1000 mil daljezh. Shivina vfake forte nar lépfhiga plemena fe v téh deshelah v velikim fhtevilu vidi, ktero fo vezhidel od nar perviga in nar lépfhiga plemena is Evrope v Ameriko prepeljati.“

„Neismerjeni gojsdi od pridnih rók od milionov ljudi sginejo, kakor simfki fneg pred pomladanfkim jushnim vetram, in nove kmetije, hifhe, vafi in méfta raftejo, kakor gobe is semljé.“

„Neisfhteto fhteвило Evropejzov, ki fo fe fim prefelili, fe mirno s rojáki v pridnofti in kupzhii fkufha in filno rodovitna semlja obrodi is serna 40 — 60 sernov in vezh lét je ni tréba gnojiti.“

(Konez sledí.)

Škodljiva navada.

Mnogo lepiga se učite iz naših novic, in če bodete vse umno preudarili, Vas ne bo grivalo, de ste nje brali; ali kadar Vi jablance vsadite, se po pameti ne nadjate, de Vam bo že prvo leto rodilo. Tako tudi vse, kar se človek nauči, največ le po času svoj lepí sad rodí. Tudi pri tem, kar bom Vam zdaj na kratkim povedal, bodete gotovo, ali le po nekim času vesele posledice vidili. Oberite in bogajte. — V nekférih nemških novicah so se zdravnikí pertožili, de ljudje, posebno pa ženske, kar

imajo nositi, vse na glavi nosijo; potem se jih je dosti združilo, de tige ne bodo več dopušali. Pa zakaj to? bodete pitali. Vidite, moji ljubi! posebno pri otrokih je ta navada škodljiva, de bodi kaj. Skušajte famo pri detetu na glavicí, kako je hrometanec ali hrustanec mehek; pritisknite, pa bo počilo, in otrok si je síročé za vse svoje dni. Potler otrok rase neke leta, de se hrustanec malo vterdi, pa mu že nalagate take bremena na glavo, ko bi zelezno bučo imel. In desi je ravno hrustanec se vkostnil, je vender le res, de so možgani ravno tam naj blizo, gde je teža naj hujsi. Možgani so uzrok, bi rekel, naše pameti, vzemite komu možgane, pa bo taki blodež ali pa top in slaboumen. Zdjaj si lahko premislite, de nam nošenje težkih bremen morde pameti ne odvzeme, pa vender nam njo skratí in slabí. Jez, ki Vam to píšem, sem si to negda sam skusil; vselej, kadar sem kaj na glavi nosil, mi je glava nekaj oslabela, in tako mi je bilo, ko de je vse v omot slo. Vem de se Vašim otrokam tudi takó godí, samo de tísti tega tako neobčutijo, ki so temu že navajeni. — Ljubeznivi moji Slovenci, veliko še bi se Vam od tega imelo povedati, ali jez nečem več; z timi redicami sem Vas hotel samo malo k temu obrniti, de bi še rajši poslušali, kar bo morebiti kadaj kféri vračnik od tega več povedal, in veselilo bi me, de bi mi v naših novicah kaj več od tega brali, pa tudi, de bi zvedil, de je kdo moje svetovanje prijel.

Ivan M. v malim Stajerju.

Slovstvo.

(Kolo). Vsaki domorođec z veseljem gleda, kako se duh ljubezni do vsega, kar je domorodno bolj in bolj v Slavjanih oživljuje; kako se mnogi učeni moze perzadevajo, de bi nekoliko nadomestili, kar je do zdaj zamujeniga. V tej reči nam južni sosedje, ko rane zvezde naprej svetijo, ki v domačim vinogradu delajoči vsako leto več bukev polnih slavjanskiga duha na svitlo dajajo. Mimo družih je posebno spomina vredno delo, ki pod naslovom: „Kolo, članci za literaturu, umetnost i narodni život“ (življenje) letno v Zagrebu na svitlo izhaja. Izdajavci so gg. Rakovac, Št. Vraz in L. Vukotinović, kféri so kakor varli spisateljci celim slavjanskim svetu znani. V „Kolo“ se jemljejo vsake sorte domorodni spisi z svih krajev slavjanske zemlje. Zaderžaj, ki je že v nadslovu zapopaden, posebno na tanjko napredovanje Slavjanov obseguje. G. Rakovac v predgovoru I. zvezka 1842 pravi: „Naše Kolo je vsakomu pisavcu odperto, samo naj ne piše zoper duha sloge, in zdraviga napredovanja.“ Nemški poslani spisi se v domači jezik prestavljajo. Letas je že tretja kniga rečeniga dela na svitlo dana. Prva zvezka po 40 krajerjev srebra veljata, tretji 45 krajerjev. Dobi se po vsakim bukvarji iz Zagreba.

Povedka.

(Ohernika), ki je na smertni postelji leshal, obifhe star prijatelj in ga vprafha: „kako fe kaj v hifhi godí?“ „V moji hifhi — mu odgovori — je dvojni strah:“ „eniga imam jeft, k fe bojim umreti, drusiga ima pa moj vnuk, ki fe boji, de bi jeft sopet ne osdravil.“

Kmetijfke opravila v mefzu Velikitravnu.

V tem mefzu mora vfe spomladanfko fejanje dokonzhano biti, ki ni bilo v poprejfhnim mefzu

*) Prebivavzi téh dershav fo vezhidél Evropejzi fkoraj vfhíh narófov, potébnó pa Anglijani, Franzosi, Némezí, Holandarji, ki fo fe v Ameriko prefelili. Vfako léto jih gré pa fhe veliko is Evrope sa njimi.